

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1594045/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב מימון נהרי, הרב שניאור פרדס, הרב אברהם מאיר שלוש

המערער: [REDACTED] ת"ז [REDACTED] (ע"י ב"כ עו"ד [REDACTED])
נגד
המשיבה: [REDACTED] ת"ז [REDACTED] (ע"י ב"כ עו"ד יגאל בן חיים)

הנדון: העברה/פסילה של הרכב או דין, עיכוב ביצוע

פסק דין

לפנינו ערעור האיש (להלן המערער) על פסק הדין של בית הדין האזורי אשקלון מיום 07.06.2026 שעניינה דחיית בקשתו לפסלות הרכב.

בית הדין שמע באורך רוח את הצדדים וב"כ ועיין בחומר הרב שבתיקים הכולל תיקי בית הדין האזורי אשקלון והחלטת בית הדין נשואת הערעור.

מן המקובץ עולה כי טענות המערער מתבססות על שלל טענות מצטברות שלאחר שמיעת הטענות והעיון בהחלטת בית הדין האזורי נשואת הערעור המפורטת והמנומקת היטב ניכר שאינן מקימות עילה מוצדקת הלכתית ומשפטית.

זכינו ומלאכתנו נעשתה ע"י בית הדין האזורי בהחלטתו שהשיב אחת לאחת על טענות המערער שהועלו במהלך הדיון הארוך.

טרם נצטט מהחלטת בית הדין נציין כי במהלך הדיון עבר בית הדין על רוב סעיפי כתב הערעור שעליהם מתבסס המערער ושמע בשנית תגובתו ובית הדין התרשם שאין בהם אלא לכל היותר לפתוח תיק לבקשת רשות ערעור ולא לפסילת הרכב או דין וכפי שהביא בית הדין במסגרת נימוקיו פסק דין של הדיין בדימוס הרה"ג אליהו היישריק שליט"א שעל אדניו מתבססים דייני בית הדין הגדול בבואם להכריע בסוגייה זו.

עתה נשוב לצטט קטעים רלוונטיים למתן הכרעתנו מפסק הדין נשוא הערעור.

להלן ציטוט מהחלטת בית הדין. הציטוטים יהיו מקוטעים עם הארות בית הדין דנן וההדגשות לא במקור.

לפנינו בקשה לפסילת דין או הרכב בית הדין.

המבקש הופיע מיוצג בבית הדין בדיון אחד ויחיד שהתקיים עד עתה במסגרת סעד זמני דחוף שהתבקש ביה"ד לדון על ידי המבקש.

נעיר שההרכב המקורי שהיה אמור לטפל בתיק זה הינו הרכב ב' בראשותו של כבוד האב"ד הרה"ג מאיר כהנא שליט"א, אולם בשל היכרות אישית של כבוד אב"ד הרכב ב' עם משפחתה של המשיבה, וכמו כן על רקע שיחת טלפון שקיבל כבוד

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אב"ד הרכב ב' מאביה של המשיבה, הועבר התיק לטיפולו של הרכב א' בביה"ד אשקלון, העברה זו נעשתה מכוח תקנה כא(2) בתקנות הדיון בבתי הדין הרבניים בישראל התשנ"ג, ובהסכמת אב"ד הרכב א'.

נוכח הבקשה והסעד הנדרש של המבקש עקב לקיחת הילדים על ידי המשיבה הרחק ממקום מגורי הצדדים לבית הוריה בעיר ירוחם, ביה"ד גילה רגישות לעניין הנדרש וניתנה החלטה עוד באותו יום מהחלטה להעברה בתאריך 12/04/2026 על קביעת מועד דיון ואכן נקבע דיון תכופ לארבעה ימים אחרי לתאריך 16/04/2026.

עוד נעיר שבמועד העברה נפתח תיק נוסף בסעד זמני דחוף לבקשתה של המשיבה ועניינה הותרת המשיבה במקום מגורי הוריה בעיר ירוחם תחת הרשאת ביה"ד ובהתאם לנימוקים שצורפו.

הדיון עסק בשתי התיקים ובשתי הבקשות שכרוכות זו עם זו בתום דיון זה ומתוך רגישות למציאות של הפירוד ומתוך שמירה על איזון בין שמירת בטחונה של המשיבה וכפי הנטען כמו גם שמירה על זכותו של המשיב לשהות במחיצת בנותיו מתוך עין של טובת המשיב וטובת הילד ביה"ד קבע את הקביעות דלהלן:

האישה עזבה את הבית המשותף לפני תקופה קצרה, בנסיבות חמורות כמפורט בבקשה ובפרוטוקול הדיון, ועברה להתגורר בבית הוריה. יצוין כי האישה עומדת בסוף הריון, לקראת לידה.

הדיון התקיים על פי בקשת האישה להתיר לה להתגורר בירוחם, נוכח רצונה להסתייע במשפחתה המתגוררת שם. מנגד, עתר האיש לסעד דחוף להבטחת הקשר עם הבנות. נושא נוסף הוא בקשת האישה כי מפגשי האב עם הבנות יתקיימו במרכז קשר בלבד, לנוכח טענותיה בדבר מעשיו; ואילו האיש טען כי הוא אב מסור, ולאורך חיי הנישואין היה משמעותי בגידולן, וכי אין לייחס למערכת יחסיו עם הבנות השלכות ממערכות אחרות.

על אף שהדיון נקבע לנושאים אלו, בית הדין מצא לנכון לברר עם הצדדים גם את סוגיית הגירושין, אף בהעדר תביעה, מתוך הבנה כי הכרעה בסוגיא זו, לכאן או לכאן, תשליך בהכרח על יתר הסוגיות.

האישה הביעה רצון ברור להתגרש. האיש ביקש לבחון אפשרות לשלום בית, והצהיר כי ככל שהאישה תעמוד על רצונה להתגרש – לא יעמוד בדרכה וישתף פעולה במתן גט.

על האיש להשיב לבית הדין בתוך 14 יום, אם עלה בידו לשנות את החלטת האישה, וככל ולא – ייקבע מועד לסידור גט.

עד כאן קטע בו בית הדין מסביר מדוע נזקק להתייחס גם לשאלת הגירושין תוך דיון על הסדרי שהות גם קודם סידור הגט.

הסבר זה מניח דעתנו ונותן תמונת מצב של בית דין אחראי ורגיש לכל פרמטר חיוני.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

באשר להעתקת מקום המגורים: ככלל, אין לאפשר לאחד ההורים להרחיק ילדים ממשנהו, היות וטובת הילדים לנוכחות שני הורים פעילים בחייהם.

עם זאת, שאלת מעבר דירה כורכת עימה את שאלת טובת הילדים בשני מישורים, הראשון – ההרחקה של הילדים מההורה האחר, אליו נתייחס להלן, והשני – הרחקה של הילדים מאזור בו נמצא מרכז חייהם. ברור כשמש כי ילדים בגיל הרך, מרכז חייהם אינו מצוי בהכרח במיקום הגאוגרפי-חברתי, אלא מרכז חייהם הוא אצל האם. הדברים נכונים אף באם החווה קשיים מסוימים.

במקרה זה מדובר באישה צעירה, העומדת בפני לידה, המטפלת בשלוש בנות קטנות. בנסיבות אלה, ובהיעדר יכולת להסתייע באיש, קיים צורך ממשי בתמיכת משפחתה. דרישה כי תיוותר במקום מגוריה הנוכחי עלולה להותירה ללא סיוע בסיסי. מנגד, העברת הבנות לרשות האב אינה עולה על הפרק בשלב זה, גם בלי להידרש לסוגיית חזקת הגיל הרך, או לסוגיית האשמות שהועלו – עצם היותו עסוק בעבודה תובענית, בהיקף שעות משתנה, ולעיתים גם מחוץ לשעות העבודה הרגילות, וכפי שנאמר בדיון, אינה מאפשרת בעת הזו נטילת הנטל הטיפולי העיקרי, לאור כל זאת, ברירת המחדל הינה השארת הבנות ברשות האם.

נפרוט את ההכרעות שיביאו אותנו בבטחה לידי איזון כולל: טובת הבנות היא להישאר בסמוך לאמן. נוכח גילן, מרכז חייהן הוא בית האם, ומשכך הפגיעה בהעתקת מקום מגוריהן מצומצמת יחסית. אשר על כן, ובהינתן הצורך בתמיכת משפחת האם, יש להתיר את המעבר. כל זאת כאשר יובא בחשבון כי קיום הסדרי שהות מותאמים – ימתן משמעותית את הפגיעה בקשר עם האב.

מובהר כי החלטה זו זמנית. עם זאת, האם רשאית לרשום את הבנות למוסדות חינוך במקום מגורי הוריה.

הסדרי שהות

עם זאת, משהאם היא היוזמת את שינוי מקום המגורים, מוטלת עליה האחריות לפעול באופן ממשי להתאמת הסדרי השהות לאב, כך שיוכל לשמור על קשר משמעותי עם הבנות. בהתאם, יש לקבוע כי המפגשים יהיו בהיקף שיצדיק את המאמץ הכרוך בהגעה.

אשר לבקשה לקיום מפגשים במרכז קשר בלבד – בית הדין אינו נעתר לה, על אף הטענות הקשות שהועלו. מתכונת זו עלולה לפגוע בטיב הקשר, והיא אף מוגבלת בהיקפה בשל אילוצי לו"ז של מרכז הקשר.

עם זאת, בשים לב לטענות, יש מקום לנקוט אמצעי זהירות, ולפיכך נקבע כי המפגשים יתקיימו בליווי אדם נוסף, אשר ישהה עם האב ועם הבנות – לאורך כל משך המפגש. לאחר בחינת חלופות שונות נקבע כי אמו של האיש תשמש מלווה. כאמור, הליווי יהיה רציף לכל אורך המפגש.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יוצא צו לתסקיר, אשר יופנה לשירותי הרווחה בעיר באר שבע, בשים לב למקום עבודתה של אם האישה. לאחר קבלת התסקיר ובהתאם להמלצותיו, יישקלו מחדש הסדרי השהות.

המעין היטב בהחלטה זו יראה שביה"ד הילך בין השיטין בעדינות רבה תוך יצירת איזון בין בקשות האם לבקשות האב עוד יוער שמיד בתום הדיון ביה"ד דאג שעוד באותו היום המבקש ייפגש עם בנותיו חרף אי רצונה של המשיבה.

עוד מזכיר שביה"ד נקט מהלך מפתיע ביום הדיון ואפשר לצדדים לדבר לבדם בספריית ביה"ד תוך הצמדת אבטחה מטעם ביה"ד, מטרת מהלך זה הוא לאפשר למבקש לדבר לראשונה עם המשיבה מאז עזבה את מקום המגורים המשותף.

החלטה נוספת ניתנה במסגרת סעד זמני בתיק דנן אולם החלטה זו נשענה על בקשת המשיבה ותגובת המבקש, ומבלי שנערך עליה דיון דומה שהחלטה זו היא הבסיס להגשת הפסלות לפתחו של ביה"ד וכפי הנטען ואף אליה נתייחס להלן.

עד כאן.

בקטע זה מוכיח בית הדין עד כמה נהג לאזן בין המערער למשיבה בצורה חיובית ומוצלחת.

מכאן מונה בית הדין את טענות המערער ותגובת המשיבה:

טענות המבקש וב"כ

הבקשה לפסלות נשענת על מספר נימוקים ונמנה אותם כסדר הנימוק הראשון מעלה על נס את השתלשלות התיק והעברתו להרכב א' עקב קשר של אבי המשיבה עם אב"ד הרכב ב' לשיטתו של המבקש זה עצמו מהווה סיבה לפסול את ההרכב מאחר ושני ההרכבים נמצאים באשקלון ועל כן יש וצריך להעביר את מקום הדיון לעיר אחרת שם אין קשר בין ההרכבים, יש להעיר שעניין זה עלה בדיון וביה"ד לא הבין את הטענה איך זה משליך על ההרכב הנוכחי.

נימוק שני טוען המבקש שישנו תיק מקביל בפני ההרכב ותיק זה עוסק בבן משפחתה של המשיבה וביה"ד חשוף בפני טענות העולות שם כלפי המבקש, וביה"ד שומע דברים על המבקש שלא באמצעות דיון בו הוא נוכח, וזה כשלעצמו מהוו טענה לפסול את ביה"ד.

נימוק שלישי שמגדיר אותו המבקש כמעשה חמור תוך שהוא טוען שמיד עם תום הדיון כאשר פני המבקש לעיר ירוחם לפגוש את בנותיו נודע לו מהתכתבות עם המשיבה שהיא נכחה בביה"ד זמן ארוך לבדה עם ההרכב כשהוא מחוץ לכותלי ביה"ד בדרך דרומה עניין זה טוען המבקש מטיל משוא פנים חמור ופוגם בערכי היסוד של יושרת ביה"ד ומטיל ספק בהחלטות ביה"ד בהמשך ההליך לא ניתן כמובן להעלות על הדעת שביה"ד מסתודד עם המשיבה והוריה כאשר ביה"ד סגור.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

נימוק רביעי החלטת האב"ד שלא ניתן להגיש בקשות בשני ראשים על ידי המבקש ועל ידי ב"כ אף דבר זה טוען המבקש מראה שביה"ד מצדד בעמדת הצד השני.

ביסוד העניין מעלה המבקש מגוון החלטות המצדדות רק במשיבה כך בהוצאת צו לעיכוב יציאה לחו"ל למבקש נוכח התנגדותו, וכמו כן ביה"ד קבע על הישארותה של האם עם הבנות בירוחם הרחק ממקום מגוריהם המשותף בכרמי גת, וכן ניתנה החלטה להעברת חלק מהמטלטלים שבדירה לידי המשיבה.

נימוק נוסף טוען המבקש שפרוטוקול הדיון לא נחתם על ידי ביה"ד ורק על ידי סופר הדיינים כמו כן הפרוטוקול לא ננעל בתום הדיון אלא כמספר שעות לאחר מכן.

כלל הדברים הללו כל נימוק כשלעצמו ובאופן מצטבר גורמות למשוא פנים המחייבות את ביה"ד לפסול את עצמו.

טענות המשיבה וב"כ:

המשיבה דוחה מכל וכל את הטענות לפסלות תוך שהיא מודיעה על ידי ב"כ לביה"ד שהסיבה להגשת בקשה זו בשלב מתקדם זה הוא מפני שהחלטות ביה"ד אינם לרוחו של המבקש ועל כן הוליד טענה זו.

כמו כן מציינת המשיבה על טענת שיהיו והיה על המבקש להעלות טענה זו לאלתר ולא בשלב זה שההחלטות אינם לרוחו.

ועל הדברים שהעלה המבקש בדיון שיש לתהות על ניהול הליך באשקלון כאשר הרכב ב' פסל את עצמו מלדון על נקודה זו הגיבה המשיבה שמיד עם העלאת טענה זו טען ב"כ המבקש בשורה 132 בלשון זו: "ב"כ הבעל: אני סמוך ובטוח שהדיינים הנכבדים יעשו את עבודתם נאמנה ביחוד שמדבור בילידם (טעות כתיב במקור) ואנחנו פה בעיקר בגלל הילדים."

ולאחר אמירה זו המשיך ב"כ המבקש ברצף טיעונים ומשכך לא ניתן להעלות שוב טענה לפסילה.

ביחס לנימוק שכונה כמעשה חמור בה נשארה המשיבה והוריה עם הרכב ביה"ד לאחר סיום הדיון כאשר המבקש נמצא מחוץ לביה"ד טענה המשיבה שאכן היא נשארה במזכירות ביה"ד וסיימה סידורים הכרוכים בתשלום אגרה ועוד אולם בשום פנים ואופן לא שהתה יחד עם ההרכב וכפי הנטען.

ביחס להחלטות רק לטובת המשיבה התשובה היא שלא כל ההחלטות הם לטובתה וכמו כן לא זו הדרך לטעון לגופם של החלטות והרשות ביד המבקש לערער על החלטות ביה"ד לביה"ד הגדול לערעורים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כמו כן ביחס לתסקיר טוענת המשיבה שכאן ביה"ד חרג לטובת המבקש וקבע בתיק סעד זמני הוצאת תסקיר וכמו כן העביר את התסקיר לעיר ב"ש על מנת שלא ישפיע אף צד על התסקיר ושלא ביוזמת ביה"ד הוחלט בפיקוח להעברת התסקיר לעיר ערד כך שלא ברורה הבקשה לפסילה על רקע זה.

מכלל העולה בתגובת המשיבה עולה שאין שום טענה אמיתית המעלה חשש למשוא פנים ואף לא בקירוב בהינתן שכך הם פני הדברים דומה שהמגמה של המבקש להטות את לב ביה"ד דרך בקשת פסילה זו או להשיג הרכב אחר שיטיב עימו.

נציין שכל הטענות המפורטות הללו עלו במהלך הדיון בבית הדין רנן. עתה לנימוקי הכרעת בית הדין לדחיית טענות אלו:

דיון והכרעה

לאחר עיון ביה"ד דוחה את הבקשה. להלן נימוקנו:

תחילה נאמר כי אין לפנינו מארג אחד של נתונים המצטרפים יחדיו לעילת פסלות אחת, אלא אוסף טענות מסוגים שונים לחלוטין: חלקן טענות בדבר חשש תיאורטי למשוא פנים, חלקן טענות בדבר משוא פנים בפועל, חלקן השגות על החלטות שיפוטיות, וחלקן טענות טכניות (כהשהיית חתימה על פרוטוקול, והעדר חתימה של הדיונים על גביו). העובדה שהמבקש כורך את כולן יחד תחת הכותרת "משוא פנים" אינה הופכת אותן לעילה מצטברת אחת, ואינה פוטרת אותו מן החובה להראות כי הן מצטרפות לעילת פסלות המוכרת בדין.

למעשה, עצם הצורך לרכז שורה ארוכה של טענות שונות, אשר כל אחת מהן חלשה בפני עצמה, לכדי מסכת אחת, מלמד כי אין בבקשה אירוע ברור ומוגדר המקים חשש ממשי למשוא פנים, אלא ניסיון לבנות עילת פסלות בדרך של צבירת טענות הטרוגניות שאינן יוצרות, אף בהצטרפן, תשתית ממשית לפסילת מותב.

ראשית יובהר שביה"ד הקפיד על זכויותיו הדיוניות של האיש במעמד הדיון וחתר לרדת לשורש הסכסוך ולתת מענה הולם למשבר שפקד את הצדדים וכמו כן לתת מענה הולם להשבת הקשר בינו לבין בנותיו ודחה הצעות של המשיבה למרכז קשר וכמו כן הטיל עליה את האחריות לקיומן של הסדרי השהות.

בנוסף, ישנה טענה בסיסית המעלה קושי להעלות טענה מסוג זה, עם שיהיו כה ניכר, עם התקדמות התיק וקבלת מספר החלטות, דומה שהצורך להעלות טענה זו באופן מקדמי הינו על מנת שלא נבוא לידי מצב שכל צד שאינו מרוצה מהחלטות ביה"ד ומהכיוון בו הולך התיק וכפי רצונו כי אז מיד יעלה טענה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לפסלות ועל כן ניתן לקבוע שמסיבה זו עצמה די כדי לדחות את הטענות לפסלות.

עם זאת וכדי לא לתת מקום להוצאת לעז ביה"ד יתייחס לטענות שעלו על ידי המבקש וב"כ.

מילתנו אמורה, כי אשר לטענות העובדתיות שבבקשה, בית הדין סבור כי עצם העלאתן מלמדת על חולשתה של הבקשה יותר מאשר על קיומה של עילת פסלות כלשהי, ונתייחס אליהן תחילה.

המבקש טוען מחד גיסא כי קיים קשר פסול כביכול בין הרכב זה לבין הרכב אחר בבית הדין, ומאידך גיסא מייחס לבית הדין קיום שיח חד-צדדי עם המשיבה לאחר הדיון. מדובר בטענות חמורות ביותר, אשר אינן נתמכות ולו בראשית ראייה, אלא מושתתות על השערות ומסקנות שהמבקש בחר להסיק לעצמו.

אשר לטענה הנוגעת להרכב האחר – אין בה אלא ניסיון לייחס להרכב זה שיקולים זרים אך בשל הימצאותו באותו מבנה פיזי. הטענה אינה נשענת על תשתית עובדתית כלשהי, אינה מגלה עילת פסלות המוכרת בדין, ואינה אלא ניסיון להרחיב באופן מלאכותי החלטה שניתנה על ידי הרכב אחר לנסיבות שאין ביניהן כל קשר.

חמורה במיוחד היא הטענה שלפיה בית הדין נותר כביכול לשיחה עם המשיבה לאחר הדיון. משמעותה של טענה זו אינה פחותה מהטלת דופי ביושרתו של בית הדין, לא בשיעור של חשש למשוא פנים, או מנגנון מוטה לקבלת החלטות, אלא בהפרת דין בסיסי שלא לשמוע צד אחד שלא בפני רעהו. והנה, חרף חומרתה, היא נטענה על יסוד הודעה אשר אינה מלמדת על כך כלל, וללא כל בדל ראייה התומך במסקנה שאליה מבקש המבקש להגיע.

בית הדין אינו רואה מקום להיגרר לדיון עובדתי מפורט בטענות מסוג זה, וזאת אף בלא להזדקק להבהרה שעלתה בדברי המבקשת. אין זו דרכה של ערכאה שיפוטית להשיב על כל השערה סובייקטיבי שמעלה בעל דין. די בכך שהטענות נטענו ללא תשתית כלשהי, כדי לדחותן מכל וכל.

מעבר לנדרש ייאמר כי העלאת טענות כה חמורות כלפי ערכאה שיפוטית מחייבת אחריות, וביסוס מינימלי. לא ניתן להעלות חשדות הפוגעים ביושרת ההליך השיפוטי על דרך הספקולציה, ולאחר מכן לבקש כי עצם העלאתם תשמש עילה לפסילת המותב. קבלת גישה מעין זו הייתה מאפשרת לכל בעל דין המבקש להחליף מותב להעלות טענות חסרות בסיס נגד בית הדין, ולאחר מכן לטעון כי עצם קיומן של אותן טענות יוצר חשש למשוא פנים.

משכך, בית הדין דוחה טענות אלו בשאט נפש. אין בהן עובדה, אין בהן ראייה, ואין בהן כל יסוד להקמת עילת פסלות, ולו בדוחק.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

למעשה, ככל שמתרחקת הבקשה מעילות הפסלות המוכרות בדין, כך מתרבות בה השערות, חשדות וספקולציות, אשר אינן נתמכות בתשתית עובדתית כלשהי.

בשולי הדברים נבהיר שתקנות הדיון עצמם קובעות (תקנה כא 2) שהעברה בתוך אזור שיפוט אחד באותו מתחם אינם צריכות אישור של נשיא ביה"ד הגדול הרי שבתקנות הדיון מובהר שלא קיים חשש כזה של משוא פנים וניתן להעביר את הדיון מהרכב אחד למשנהו כל ויש חשש ממשי או אפילו נחזה שבגינו חושש הרכב אחד לדון ומעביר להרכב השני, ביה"ד עבד לפי הנחיות אלו וכפי האמור בהחלטת כבוד אב"ד הרכב ב' הרה"ג מאיר כהנא.

כמו כן, הטענה שלפיה עצם קיומו של הליך אחר בפני הרכב זה, שעניין הוא מי מבני משפחת המשיבה, מקימה עילת פסלות, אינה אלא הרחבה בלתי סבירה של דיני הפסלות. משמעותה המעשית של הטענה היא שכל מותב שנחשף במסגרת עבודתו השיפוטית לטענה כלשהי הנוגעת לבעל דין, יהפוך מנוע מלדון בעניינו. לא זה הדין ולא זו הפסיקה.

הטענה שוב נשענת על חשש ערטילאי וחסר בסיס, ואינה מצביעה על עובדה קונקרטית כלשהי היכולה ללמד על משוא פנים או על חשש כלשהו למשוא פנים. לפיכך אף היא נדחית מכל וכל.

נימוק נוסף החלטת האב"ד להימנע מלהגיש בקשות בשני ראשים בקשות של המבקש ובקשות מטעם ב"כ הנימוק לזה הוא חלכה מפורשת בשו"ע על הצורך בהשוויית בעלי הדין ולא ניתן לאפשר מציאות שצד אחד טוען "בשני ראשים" וצד שני נסמך רק על ב"כ עניין זה מפורש בשו"ע חושן משפט סימן יז סעיף א וסעיף ד יעוין שם ובנושאי הכלים, ביה"ד מצפה שב"כ המייצג בערכאה הנסמכת על ההלכה לגלות מינימום בקיאות נדרשת.

וכאן המקום להתייחס לטענה מדוע ההרכב לא חתם על הפרוטוקול, גם כאן איני יודע מניין הנוהג לו טוען ב"כ המבקש, לו היה מברר קצת היה מבין שהנוהל הקיים בבתי הדין הרבניים שרק הספד"ד חותם על הפרוטוקול, ואיחור בנעילת הפרוטוקול אף הם אינם מצדיקות עילה לפסלות שכן הספד"ד מופקד על תקינות הפרוטוקול ועל כן רק לאחר שהוא עובר על טעויות הקלדה הוא חותם על הפרוטוקול.

אף כאן נעיר שמצופה מב"כ המבקש לגלות בקיאות בנוהג הקיים במקום בו הוא מייצג.

ביחס לתסקיר אף כאן כפי תגובת המשיבה ביה"ד לא מבין לאשורו את העילה להיפך ביה"ד הזדרז לתת תסקיר ובמקום ניטרלי על מנת שלא תהיה השפעה של כל צד על מסקנות התסקיר יצוין שבדיון ב"כ המבקש נהג באיפוק רב והצהיר

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שהוא סומך על שיקול דעתו של ביה"ד, ואף מכאן ניתן להסיק שבקשת הפסלות עצמה נגועה מיסודות לא ענייניים על רקע חוסר נוחות מהחלטות ביה"ד.

ביחס להטיה בהחלטות ביה"ד. אף אלו אינן אלא בקשה לשינוי החלטה, בכסות של פסילת הרכב. הצורה היחידה בדין בה ניתן לשנות החלטה, הינה דרך ערעור לביה"ד הגדול.

וכמו כן ביחס לצו עיכוב יציאה לחו"ל תפיסת ביה"ד הרבני הינה שטרם הגירושין כל וצד אחד מבקש להתגרש ועולה חשש עיגון ואפילו קל יש להוציא צו לעיכוב יציאה עם מוגשת בקשה מנומקת ומעלה חשש זה ביסוד הבקשה ואכן כך פעל אף ביה"ד זה ומבלי משוא פנים.

מכאן דן בית הדין בעניין המיטלטלין שאין לו רלוונטיות של ממש להכרעתנו ואנו מדלגים עליו.

ככלל, בתי הדין בוחנים בקשות מעין אלו בזירות מתוך חשש שמדובר בניסיון טקטי לעכב את ההליכים ולהשיג יתרון דיוני על הצד השני. בפרט, שהיסוד המשפטי לבקשה זו על פי סעיף 19א. (א) לחוק הדיונים הוא, שקיים חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט. מושג זה 'משוא פנים' סובל פרשנות מרחיבה שעשויה להכשיל הליכים משפטיים רבים.

בבתי הדין מקובלת פרשנותו של כבוד בית הדין הגדול מפי כתבו של הדיין הרב אליהו היישריק (תיק מספר 1071671/1) בה נכתב:

"נקדים ונאמר כי המושג 'משוא פנים' הוא מושג כללי בגדר של מיכל ענק הניתן למלא בו דברים רבים ושונים. ללא מילוי המיכל בדברים מסוים יישאר המיכל ריק מתוכן ויאבד את שמו. שכן, קיימות מאות ואלפי אפשרויות למצבים שעליהם ניתן לומר שיש בהם או אין בהם משוא פנים. לפיכך, ברור מעל כל ספק כי הפרחה באוויר של טענה למשוא פנים כנגד מאן-דהוא ללא הצבעה על עובדות ספציפיות המצביעות על כך באופן ברור, אינה בגדר טענה ודינה שלא להישמע כלל. לא יעלה על הדעת להפריך טענה כזו ללא שנצמיד לה את העובדות שלדעת העותר הביאו אותו למסקנה כי לפנינו 'משוא פנים'. בקיצור של דבר ייאמר, טענה למשוא פנים ללא הנחת עובדות ספציפיות המוכיחות זאת ברמת ודאות של 'חשש ממשי', אינה בגדר טענה וממילא אין מקום להשיב עליה."

עתה נפנה להגדרת המושג 'משוא פנים' הוא למעשה כאשר השופט או דיין מתנהג בניהול המשפט העומד לפניו בנטייה ברורה לטובת צד אחד. קביעה כזו, במידה ותהיה, תוביל לטענה שהמשפט אינו משפט צדק ואולי אף אינו משפט כלל, כמשמעותו. זאת משום שהמסקנה היא כי לאותו דיין היה "מניע" משלו לניהול המשפט ולתוצאותיו ולא המניע של עשיית צדק ומשפט אמת. טענת 'משוא פנים' כלפי שופט או דיין, היא בעצם קריאת הפרכת חזקת הכשרות של המעשה השיפוטי כלפיו. הצבת האשמה חמורה כזו דורשת נטל ההוכחה המוטל במלואו על הטוען

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לקיומה, בוודאי כאשר לא נטען בבירור מה הוא אותו 'מניע', שלדעת הטוען, יהיה לדיין בעשותו כן. ברור קביעה כזו, מחייבת קבלת נתונים וראיות שהפרשנות להם אינה ניתנת לשני פנים אלא מובילה באופן ברור רק להסבר אחד ולמסקנה אחת סבירה. כל עוד דרגה כזו של ראייה אינה מוצגת בפנינו לא נוכל לערער את חזקת כשרותו של היושב על מדין. אין כל סיבה לעשות כך לגבי כל אדם ובוודאי שלא כלפי שופט או דיין, שמלכתחילה הציווי ההלכתי והחוק האזרחי מטילים עליהם מטלה זו כבסיס למילוי תפקידם.

מאחר שבהגדרת "משוא פנים" עסקינן, יש לבדוק בזהירות המתבקשת ובעין אובייקטיבית את מעשי האדם, וח"ו שלא תהא "יד קלה על הדק" המסקנות.

נוסיף עוד כי השיפוט אינו מקצוע התנדבותי אם הדברים אמורים במשפט האומות קל וחומר בבית דינו המחוייב לדון בצדק ובלא משוא פנים כפי שמצווה עליו התורה.

עד כאן מתוך פסק דין. ומן הכלל אל הפרט. ברור לכל שאין לחברי ביה"ד כל מניע או עניין בתיק זה מלבד חובתם לעשות צדקה ומשפט.
הוחלט כאמור לדחות את הבקשה.

בשולי ההחלטה אך לא בשולי חשיבותה נתייחס לעיסוק האובססיבי של הצדדים אחד בשני ומבלי לנקוט בהשקטת המריבה ושיכוך המשבר ובמקום זאת הצדדים עוסקים בליבוי שלא לצורך של המשבר התנהלות מסוג זה פוגעת קשות בבנות עצמן ואף יוצרות נזק לצדדים.

ביה"ד פונה לצדדים שיפסיקו לאלתר עימות זה ולו למען הבנות נוכח נימוקים אלו מוחלט לדחות את הבקשה ולסגור את התיק בהיעדר עילה.

עד כאן

נמצא אפוא כי בית הדין קמא פעל במשנה זהירות עם הצדדים.

טענות המערער אינן מבוססות ואינן מצביעות על "משוא פנים" אלא טענות בעלמא שבית הדין כבר ציין שיכולות אולי מוצגות כבקשות רשות ערעור.

בית הדין נימק היטב הלכתית את מסקנתו לאחר שניתח הדק היטב את טענות הערעור אל מול המציאות הטופחת על פנינו.

בית הדין האזורי נימק מסקנתו ואנו מביעים את התפעלותנו מפסק דין יפה מבוסס ומנומק.

כמו כן אנו מציינים שהמערער הביע בפנינו הסכמתו להתגרש ועל הצדדים וב"כ לפעול בהתאם לכך למנוע חיכוכים מיותרים בעניין הגירושין המוסכם מה שיכול להשליך על הסדרי השהות שיוסדרו לטובת הקטינים ורווחתם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בית הדין קורא לצדדים לנהל משא ומתן תוך גיבוש הסכמות כוללות לטובתם ולמען הילדים לרבות הרחבת הסדרי השהות בשלב זה ועד קבלת תסקיר בנסיבות מקרה זה שהמשיבה מתגוררת בבית הוריה בירוחם.

מן הראוי היה לחייב בהפקדת ערבות בנסיבות אלו בהם כל טענות המערער התברר כסרק אולם בית הדין מעוניין שהמערער יכבד החלטות בית הדין מעתה וישכיל להבין את מניעיו הכנים של בית הדין המתחשב בכל הרכיבים למקרה כאוב זה.

אך למותר לשוב ולכתוב את טיעוני המערער שעלו במהלך הדיון לאחר ניתוח בית הדין קמא את טיעוניו ומסקנתו ההלכתית.

לאור האמור פוסק בית הדין:

- א. הערעור נדחה בהיעדר תשתית ראייתית לעילות ערעור לפסלות הרכב או אב"ד.
- ב. בית הדין פונה לצדדים להתעלות מעל עצמם ולכבד החלטות בית הדין הדואג לטובתם ולטובת הקטינות, ולנהל משא ומתן כולל לטובתם ושלוות נפשם.
- ג. אין צו להוצאות ועל המזכירות להשיב את כספי הערבות למערער בהתאם לנהלים.
- ד. יש להעביר העתק פסק דין לבית הדין הרבני באשקלון.
- ה. בית הדין מורה על סגירת התיקים.

ניתן ביום ג' במרחשון התשפ"ז (14/10/2026).

הרב אברהם מאיר שלוש

הרב שניאור פרדס

הרב מימון נהרי

העתק מתאים למקור

בנימין שונם, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב שניאור פרדס בתאריך 14/10/2026 23:44